

PRÁVNÁ ÚPRAVA ÚČTOVNÍCTVA

Lektor RNDr. Pavol Maniaček

Telefón, email 0911 988 485, pavolm32@gmail.com

Rozdelenie subjektov

Fyzické osoby		Právnické osoby	
<u>Podnikatelia</u>	<u>Ostatné SZČO</u>	<u>Podnikateľské subjekty</u>	<u>Nepodnikateľské subjekty</u>
a) osoba zapísaná v obchodnom registri	– umelci v zmysle autorského zákona	a) verejná obchodná spoločnosť	– občianske združenia
b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia	– súdni znalci, tlmočníci. prekladatelia	b) komanditná spoločnosť	– neziskové organizácie
c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov	– správcovia konkurznej podstaty	c) spoločnosť s ručením obmedzeným	– spoločenstvá vlastníkov bytov
d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.	– osobní asistenti – pracovní asistenti – športovci.....	d) akciová spoločnosť	– ...

Obchodné spoločnosti

Názov spoločnosti	Skratka v obchodnom mene	Účel založenia	Kto zakladá	Čím zakladá	Čím vzniká	Základné imanie	Zodpovednosť a ručenie	Rezervný fond	Orgány spoločnosti
Verejná obchodná spoločnosť (§ 76)	verejná obchodná spoločnosť, v.o.s.	Podnikanie	2 osoby podnikajú pod spoločným obchodným menom	Podpisom spoločenskej zmluvy	Zápisom do OR	Neurčené	v.o.s. zodpovedá celým majetkom, spoločníci všetkým svojim majetkom	-	Spoločníci majú rovnocenné postavenie, alebo presne určené
Komanditná spoločnosť (§ 93)	komanditná spoločnosť, k.s., kom. spol.	Podnikanie	Komplementár a komandista	Podpisom spoločenskej zmluvy	Zápisom do OR	Komplementár žiadne Komandista min. 250,- EUR	celým svojim majetkom do výšky svojho nesplateného vkladu	-	Každý komplementár samostatne
Spoločnosť s ručením obmedzeným (§ 105). ZI tvoria vopred určené vklady spoločníkov.	spoločnosť s ručením obmedzeným, spol. s r.o., s.r.o.	Podnikanie	1 – 50 FO alebo PO	Spoločenská zmluva, ak je jeden zakladateľ tak zakladateľská listina	Zápisom do OR, pred zápisom splatený každý vklad aspoň 30%, celková hodnota vkladov 2 500,- EUR, ak jeden zakladateľ splatenie v plnej výške	5 000,- EUR viac vkladov min. po 750,- EUR splatnosť vkladov do 5 rokov od vzniku spoločnosti	Spoločnosť celým majetkom. Spoločníci do výšky nesplateného vkladu	Tvorí po 1. roku min 5% z čistého zisku, max 10% ZI. každoročné dopĺňanie vo výške min 5% zo zisku až do sumy min 10% ZI = RF	Spoločníci – valné zhromaždenie. Konatelia. Dozorná rada, ak ju určuje spoločenská zmluva (aspoň 3 členovia.
Akciová spoločnosť (§ 154). ZI je rozvrhnuté na určitý podiel akcií s určitou menovitou hodnotou	akciová spoločnosť, akc. spol., a.s.	Podnikanie	1 PO 2 a viac FO a PO	Zakladateľskou listinou Zakladateľskou zmluvou	Zápis do OR. Upísané celé ZI a splatených min 30% vkladov.	25 000,- EUR	Spoločnosť celým majetkom. akcionár neručí za záväzky spoločnosti.	10% zo ZI pri vzniku. každý rok dopĺňa zo zisku min 10% až do 20% ZI	Akcionári – valné zhromaždenie. Predstavenstvo. Dozorná rada.

Základný rozdiel medzi jednoduchým a podvojným účtovníctvom

Jednoduché účtovníctvo

Príjem

Prírastok peňažných prostriedkov
alebo prírastok ekvivalentov
peňažných prostriedkov účtovnej
jednotky

Výdavok

Úbytok peňažných prostriedkov
alebo úbytok ekvivalentov
peňažných prostriedkov účtovnej
jednotky

Základ dane = Príjmy - Výdavky

Podvojné účtovníctvo

Výnos

Nastane pri dodaní tovaru alebo
služby

Náklad

Predstavuje spotrebu živej a
zhmotnenej práce, vynaloženej v
podnikaní

Výsledok hospodárenia = Výnosy - Náklady

Možnosti určenia základu dane

Paušálne výdavky (percentom z príjmov)	Daňová evidencia	Jednoduché účtovníctvo	Podvojné účtovníctvo
<u>Kto môže viesť?</u>	<u>Kto môže viesť?</u>	<u>Kto môže viesť?</u>	<u>Kto môže viesť?</u>
– osoba nezapísaná do obchodného registra (OR) – osoba, ktorá nie je platiteľom DPH počas celého roka – osoba, ktorá si nebude v danom roku uplatňovať preukázateľné výdavky	– osoba nezapísaná do OR – uplatňuje si preukázateľné výdavky – nevedie účtovníctvo	– osoba nezapísaná do OR – uplatňuje si preukázateľné výdavky – nevedie podvojnú účtovníctvo alebo daňovú evidenciu	– osoba nezapísaná do OR – uplatňuje si preukázateľné výdavky (náklady) – nevedie jednoduché účtovníctvo alebo daňovú evidenciu
<u>Kto musí viesť?</u>	<u>Kto musí viesť?</u>	<u>Kto musí viesť?</u>	<u>Kto musí viesť?</u>
– legislatíva nepredpisuje povinnosť uplatňovania paušálnych výdavkov	– legislatíva nepredpisuje povinnosť viesť daňovú evidenciu	– uplatňuje si preukázateľné výdavky a – nevedie daňovú evidenciu a – nevedie podvojnú účtovníctvo	– osoba zapísaná do OR – zahraničná osoba podnikajúca na území SR
<u>Výhody</u>	<u>Výhody</u>	<u>Výhody</u>	<u>Výhody</u>
– <i>jednoduchosť evidencie</i> – stačí evidovať príjmy, pohľadávky, zásoby a DHM a DNM – netreba účtovné výkazy – subjekt nie je účtovnou jednotkou – možnosť odpočítania odvodov SZČO od základu dane	– <i>jednoduchosť evidencie a možnosť zníženia základu dane</i> – stačí evidovať príjmy, výdavky, pohľadávky, záväzky, zásoby a DHM a DNM – netreba účtovné výkazy – subjekt nie je účtovnou jednotkou	– <i>možnosť zníženia základu dane</i> – uplatňovanie hotovostného princípu – neobmedzená príjmová hranica – možnosť zamestnať ďalšiu osobu v pracovnoprávnom vzťahu – základ dane je podmienený finančnými tokmi	– <i>uplatňuje sa časový a vecný princíp</i> – výnosy a náklady nie sú podmienené len finančnými tokmi – presne popisuje stav majetku firmy
<u>Nevýhody</u>	<u>Nevýhody</u>	<u>Nevýhody</u>	<u>Nevýhody</u>
– nemožno ovplyvniť výšku výdavkov, je stanovená pevnou sadzbou 60% z príjmov a maximálnou výškou 20 000 eur – v paušálnych výdavkoch sú zahrnuté všetky daňové výdavky okrem zaplateného poistného, ktoré je SZČO povinná platiť	– nemá povinnosť vyhotoviť výkazníctvo, čo vplýva negatívne na rating v obchodných vzťahoch s finančnými subjektmi (bankami)	– <u>Povinné vedenie účtovnej administratívy</u> – výkazníctvo v rámci účtovnej evidencie – inventúrne súpisy – vedenie účtovných kníh	– náročné výkazníctvo – dôraz na priebežnosť účtovania – rozsiahla uzávierka a závierka k zdaneniu dochádza aj vtedy, keď pohľadávky neboli uhradené

Porovnanie právnych foriem podnikania

Kvalitatívny popis výhod a nevýhod právnej formy

Výhody podnikania formou fyzickej osoby

- flexibilná forma podnikania, ktorá dokáže veľmi pružne reagovať na turbulencie trhu; ak sú objednávky na trhu práce, tak daňovník živnosť prevádzkuje ak objednávky nie sú, tak daňovník živnosť ukončí alebo pozastaví
- na založenie, pozastavenie, ukončenie podnikania nemá vplyv výška záväzkov SZČO voči inštitúciám
- jednoduché formy vedenia podnikateľskej evidencie: paušálne výdavky, daňová evidencia; pri tejto evidencii nie je daňovník účtovnou jednotkou, teda neriadi sa ustanoveniami zákona o účtovníctve
- zdaniteľným príjmom je zvýšenie finančných prostriedkov, teda vystavená faktúra sa nezdaňuje, až príjem z inkasa faktúry, to znamená, keď ju odberateľ uhradí
- **možnosť vedenia daňovej evidencie**
- **fyzická osoba nemusí byť účtovnou jednotkou, čo značne zjednoduší jej podnikanie pri akejkol'vek výške príjmov v zdaňovacom období.**

Nevýhody podnikania formou fyzickej osoby

- **fyzická osoba ručí za záväzky z podnikania celým svojim majetkom**
- s rastúcimi príjmami rastie daňová a odvodová záťaž; s dosiahnutého zisku na úrovni 50 000,00 € je 50%, čo samozrejme znižuje investičné možnosti subjektu a znižuje úroveň prevádzkového kapitálu
- progresivita zdanenia príjmov; sadzby 19% a 25% (príp. 15% s prímami do 100 000 eur))
- v porovnaní s právnickou osobou má táto forma nižší marketingový potenciál

Výhody podnikania formou právnickej osoby

- spoločník s.r.o. ručí za záväzky spoločnosti len do výšky nesplateného vkladu, ale právnická osoba zodpovedá za záväzky spoločnosti celým svojim majetkom
- v s.r.o. môže byť fyzická osoba v postavení spoločníka a zároveň v postavení konateľa
- ak v priebehu zdaňovacieho obdobia spoločník ani konateľ nepoberá žiadne príjmy, nie je spoločnosť povinná platiť žiadne odvody do poisťovní, môže jej teda úplne odpadnúť priebežná odvodová záťaž
- základ dane znížený o daňovú stratu sa zdaní sadzbou 21 %, prípadne 15% s výnosmi do 100 000 eur (r. 2020) a do 49 790 eur (r. 2021) nezávisle na výške základu dane, teda neexistuje progresivita zdanenia ako u fyzických osôb
- na základe rozhodnutia valného zhromaždenia má spoločník nárok na príjem formou dividend, ktoré sú podielom na zisku obchodnej spoločnosti; v prípade „jednoosobovej spoločnosti“ rozhodne vlastne spoločník sám
- právnická osoba má vyšší marketingový potenciál pri jednaní s obchodnými partnermi ako fyzická osoba

Nevýhody podnikania formou právnickej osoby

- náročná forma vedenia podnikateľskej evidencie: spoločnosť musí viesť podvojnú účtovníctvo podľa zákona o účtovníctve s kompletným výkazníctvom podľa tohto zákona a jeho uložením do obchodného registra.
- zdaniteľným príjmom je výnos tvoriaci výsledok hospodárenia, teda vystavená faktúra sa zdaňuje i napriek tomu, že ešte nebola uhradená odberateľom
- k vzniku s.r.o. musí mať spoločník vysporiadané záväzky voči daňovému úradu
- **spoločník je povinný platiť poistné na zdravotné poistenie z dividend zo zisku za účtovné obdobie do 31.12.2016.
dividendy zo zisku vytvoreného za účtovné obdobie 2017 a neskôr sa zdaňujú 7% daňou z príjmov**
- **Skutočnosť, že v priebehu roka spoločnosť neplatí odvody do poisťovní za spoločníkov neznamena, že spoločník ako fyzická osoba sa môže týmto spôsobom zbaviť povinnosti platiť preddavky do zdravotnej poisťovne. Spoločník je povinný platiť preddavky na zdravotné poistenie v postavení samoplatiteľa.**

Daňové licencie

Do 31.12.2017 bola nevýhodou podnikania formou právnickej osoby povinnosť platiť daňové licencie.

- Daňové licencie (teda minimálna výška dane) boli zamerané na spoločnosti, ktoré boli v strate.
Výška sa pohybovala v troch rovinách a závisela od výšky tržieb spoločnosti a od toho, či bola spoločnosť platiteľom DPH alebo ním nebola.
Najnižšia sadzba licencie bola 480,00 eur za rok a platilo to pre subjekty, ktoré neplatili DPH a mali tržby do 500 000 eur.
Platitelia DPH s tržbami do 500 000 eur mali daňovú licenciu vo výške 960,00 eur.
Obchodné spoločnosti s tržbami nad pol milióna eur mali povinnosť platiť daňovú licenciu vo výške 2 880,00 eur.

Výška daňových licencií bola účinná od 1. 1. 2014, obchodné spoločnosti ich platili prvýkrát v roku 2015 za zdaňovacie obdobie 2014.
Minimálna výška dane z príjmov formou daňových licencií sa netýkala spoločností, ktoré podnikali prvý rok.

Daňové licencie bola povinnosť naposledy platiť za zdaňovacie obdobie, ktoré skončilo 31.12.2017.

1. Kedy musí fyzická osoba (FO) - podnikateľ viesť účtovníctvo?

- a) vždy
- b) ak si uplatňuje paušálne výdavky
- c) **ak si uplatňuje preukázateľné výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov s výnimkou FO, ktoré vedú daňovú evidenciu**

2. Kedy musí právnická osoba - podnikateľ viesť účtovníctvo?

- a) **vždy**
- b) len ak je zapísaná v živnostenskom registri
- c) ak si uplatňuje dodávateľské faktúry

3. Kedy musí fyzická osoba - podnikateľ viesť podvojné účtovníctvo?

- a) vždy
- b) **ak je zapísaná v obchodnom registri**
- c) ak je platiteľom DPH

4. Môže viesť fyzická osoba – podnikateľ jednoduché účtovníctvo?

- a) **môže, ak nie je zapísaná v obchodnom registri**
- b) môže, ak nie je platiteľom DPH
- c) môže, ak to oznámi na začiatku roka daňovému úradu

5. Účtovnou jednotkou je subjekt, ktorý:

- a) je fyzickou osobou
- b) je právnickou osobou a platiteľom DPH
- c) **vedie účtovníctvo**

6. Je povinný viesť umelec – SZČO účtovníctvo?

- a) nemusí nikdy
- b) **ak si uplatňuje preukázateľné výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov s výnimkou FO, ktoré vedú daňovú evidenciu**
- c) nemusí, pretože je to slobodné povolanie

7. Sú športovci a umelci účtovnými jednotkami?

- a) **áno vždy sú, ak vedú účtovníctvo**
- b) nie nikdy nie sú, pretože nevedú účtovníctvo
- c) nie nikdy nie sú, pretože svoje príjmy nemusia zdaňovať

8. Môže si FO podnikateľ založiť s.r.o.?

- a) **môže**
- b) nemôže, pretože už podniká ako SZČO
- c) môže, ale iba vtedy ak je platiteľom DPH

9. Môže viesť s.r.o. jednoduché účtovníctvo?

- a) **nie nikdy**
- b) áno, ale len ak nie je platiteľom DPH
- c) áno, len ak vykonáva sprostredkovateľskú činnosť

10. Aká je výška základného imania s.r.o.?

- a) **minimálne 5 000 €**
- b) minimálne 750 €
- c) minimálne 6 638,783123 €

11. Ručí spoločník s.r.o. za záväzky s.r.o. celým svojím majetkom?

- a) áno vždy
- b) **áno, ale len do výšky nesplateného vkladu**
- c) áno, ale len vtedy, ak je s.r.o. zapísaná do obchodného registra

12. Čím sa zakladá s.r.o. s jedným spoločníkom ("jednoosobová s.r.o.")?

- a) spoločenskou zmluvou
- b) **zakladateľskou listinou**
- c) výpisom z obchodného registra

13. Ako zodpovedá s.r.o. za záväzky spoločnosti?

- a) do výšky základného imania
- b) do výšky nesplateného vkladu
- c) **celým majetkom spoločnosti**

14. Čím vzniká s.r.o.?

- a) **zápisom do obchodného registra**
- b) zápisom do živnostenského registra
- c) registráciou na daňovom úrade

15. Musí byť s.r.o. hneď od svojho vzniku platiteľom DPH?

- a) musí
- b) **nemusí**
- c) musí, ak je to s.r.o. s jedným spoločníkom

16. Má združenie fyzických osôb právnu subjektivitu?

- a) áno
- b) **nie**
- c) áno, ak sú účastníci platitelia DPH